

ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

PROBLEMS AND GUIDELINES TO SOLVE PROBLEMS IN ELECTRONIC LOCAL ADMINISTRATIVE ACCOUNTING SYSTEM (e-LAAS) IN MUANG DISTRICT OF

NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

12

สมหญิง ตุ่มเมืองโดน*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติรัตน์ มีมาก**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาระดับปัญหาในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) 2) เปรียบเทียบปัญหาในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ตามลักษณะส่วนบุคคล 3) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 88 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test, F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านระบบรายรับมีปัญหาเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ด้านระบบบัญชี ด้านระบบรายจ่าย ด้านระบบงบประมาณ และด้านระบบรายงานผู้บริหาร ตามลำดับ

2. ผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีปัญหาในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ด้านระบบงบประมาณ ด้านระบบรายรับ ด้านระบบรายจ่าย ด้านระบบบัญชี และด้านระบบรายงานผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางแก้ไขปัญหในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้านระบบงบประมาณ ควรจัดทำแบบฟอร์มการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ทำด้วยระบบมือให้มีแบบฟอร์มเหมือนกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ จัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานให้เพียงพอ รวมทั้งจัดหาระบบการเชื่อมต่อให้มีประสิทธิภาพ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่มวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

** คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ด้านระบบรายรับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานจริง ในด้านการรับฝากเงิน ใบนำส่ง นอกจากนั้นควรจัดทำโปรแกรมระบบแผนที่ภาษี เพื่อนำฐานผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ไปเชื่อมโยงกับระบบรายรับ เพื่อให้สามารถรับเงินภาษีและออกใบเสร็จรับเงินได้อย่างถูกต้อง และการบันทึกรายการด้านรายรับ ต้องให้ตรงกับใบสำคัญสรุปใบนำส่ง สมุดเงินสดรับ และทะเบียนรายรับ ด้านระบบรายจ่าย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดทำบันทึกในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ให้ตรงกับบันทึกในระบบมือ และการเบิกจ่ายเงินต่างๆ ให้เรียงตามรายการการจัดทำเช็ค และยอดต้องตรงกับสมุดเงินสดจ่าย รวมถึงการบันทึกบัญชีให้ถูกต้องตามแผนงาน งาน หมวด ประเภท ยอดเงินต้องตรงกับฎีกาเบิกจ่ายเงิน ด้านระบบบัญชี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำการบันทึกค่าตั้งต้นของระบบบัญชีให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน ก่อนเข้าสู่ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ และ ด้านระบบรายงานผู้บริหาร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีศูนย์กลางสำหรับให้บริการทางคอมพิวเตอร์สำหรับช่วยเหลือผู้ใช้กรณีระบบเกิดการขัดข้อง รวมทั้งเสนอให้รัฐบาลจัดหาระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ที่ใช้ให้สามารถรองรับต่อระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรปรับปรุงระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) เข้าระบบงานอื่นที่เกี่ยวข้องกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อลดปัญหาการทำงานที่ซ้ำซ้อน เนื่องจากปัจจุบันมีการปฏิบัติงานด้วยระบบมือและระบบคอมพิวเตอร์

ABSTRACT

The purposes of this research are 1) to study the level of problems in using the Electronic Local Administrative Accounting System (e-LAAS), 2) to compare the problems in using the Electronic Local Administrative Accounting System (e-LAAS) according to users' personal characteristics, 3) to suggest solutions to problems in using the Electronics Local Administrative Accounting System (e-LAAS) in Muang, Nakhon Ratchasima. The data were collected through questionnaires instrument. The statistical methods used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation and t-test, F- test.

The findings of this study were as follows:

1. The reliability analysis was carried out using the data collected from 88 respondents who were users of the Electronics Local Administrative Accounting System (e-LAAS). Overall problem in using of the Electronics Local Administrative Accounting System (e-LAAS) in Muang, Nakhon Ratchasima was at moderate level. The research showed that problems arose in every facet at moderate level. To reveal each element per facet, the first major problem was revenue system, second was accounting system, followed by expenditure system, latter was budget control system and report to the administrator system respectively.

2. Various experience of the Electronics Local Administrative Accounting System (e-LAAS) users in Muang, Nakhon Ratchasima caused those users encountered problems differently when used the Electronics Local Administrative Accounting System (e-LAAS) as following orders; budget control system, revenue system, expenditure system, accounting system and report to the administrator system with a significance level of 0.05.

3. Solutions to problems in using the Electronics Local Administrative Accounting System (e-LAAS) in Muang, Nakhon Ratchasima province; as regards Budget control system, there should have a manual form for cost and budget transferring along with computerized accounting system. The Local Administration should continuously

achieve the staffs training course on computer accounting system a well organize office supply and a fine computer system connection, as regards the revenue system, the Local Administration should clearly define rules and regulations that cover all area in accounting real practices in terms of money deposit, withdrawal and invoice. Additionally, there should have a tax mapping system to link the taxpayers' database with the revenue system in order to receive an accurate tax from payer and issue a tax invoice to recipient correctly. Besides, they should keep an accurate record of tax receiving parallel with an invoice, a cash book and a registration of money income, in relation to the expenditure system, the Local Administration should produce accurate records on computer system follows the same principles as a manual system, Likewise, all kinds of money withdrawal should put into the right order according to the report cheque issued date. In addition totals at both sides of the cash book must be parallel with each other including accounting statistics records must be accurate trail with plan, job responsibility, section, type of money also totals should comply with check the supreme disbursement, concerning the accounting system, the Local Administration should revise the primary bookkeeping record of accounting system before enter data on accounting computer system. In terms of report to the administration system, the Local Administration should set up solutions center to provide the direct support for IT services and acts as a contact center for problem resolution to users comprising with government provides high speed internet connection and high quality accounting computer system application also integrates the Electronic Local Administrative Accounting System (e-LAAS) with the other system functions to improve productivity at the Local Administration and to reduce duplicate work problem as nowadays there is still a use of accounting manual system parallel with computerized accounting system.

ภูมิหลัง

ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Electronic Local Administrative Accounting System : e-LAAS) เกิดขึ้นจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ขอให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง จัดสรรเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อดำเนินโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองรับระบบ (E-Government) ของภาครัฐ โดยคณะกรรมการพิจารณาการคลังโครงการใช้เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจได้จัดสรรเงินกู้ SAL ให้แก่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สอ.) เพื่อดำเนินการพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) จำนวน 91,496,000 บาท (ลักษณะ ปัสานนท์. 2551 : 1/1-1) ซึ่งส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศมีการบริหารงานที่คล่องตัวมากขึ้น รวมถึงการบริหารงบประมาณที่สะดวกรวดเร็ว สามารถแสดงฐานะการคลังเป็นรายวัน เชื่อมโยงข้อมูลทั้งในระดับท้องถิ่นทั่วประเทศ ที่สำคัญทำให้สามารถกำหนดทิศทางการวางแผนกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูประบบบัญชีของรัฐบาลที่สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบบริหารงานของภาครัฐ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 1) เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งประเทศได้ใช้ระบบดังกล่าวแล้วจะช่วยให้ปฏิบัติงานสำหรับทุกโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบระบบบัญชีให้กับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นมาตรฐานเดียวกันและสามารถเชื่อมโยงกับระบบ GFMS (Government Fiscal Management Information System) ซึ่งระบบดังกล่าวประกอบด้วย ระบบงบประมาณ ระบบการจัดเก็บรายได้ ระบบรายจ่าย ระบบบันทึกบัญชี และการจัดทำรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการ

ปกครองท้องถิ่น. 2551 : 1) อันเป็นส่วนเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งมีเป้าหมายหลักในการดำเนินโครงการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553 : 1) ซึ่งประกอบด้วย 1) จัดทำระบบการวางแผน ดำเนินการ อนุมัติ การบริหารงบประมาณ 2) จัดทำระบบจัดซื้อจัดจ้าง 3) จัดทำระบบการรับ และระบบเบิกจ่ายเงินจากคลัง 4) จัดทำระบบบริหารส่วนบุคคล 5) จัดทำระบบบัญชีแบบเกณฑ์คงค้าง 6) จัดทำระบบฐานข้อมูลหลักเพื่อกำกับติดตามและประเมินผลแบบครบวงจรทั้งในทางบัญชีและงบประมาณ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้พัฒนาโปรแกรมการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) การจะเข้าสู่โปรแกรมดังกล่าวได้นั้น จำเป็นต้องมีการบันทึกบัญชีเพื่อเตรียมพร้อมก่อนเข้าสู่การบันทึกในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ โดยการปิดบัญชีทุกประเภท และให้นำเงินสดที่มีอยู่นำฝากธนาคารให้หมดและจัดทำงบดุลลง ณ วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2547 เริ่มดำเนินการบันทึกบัญชีตามระบบนี้ในวันที่ 1 มีนาคม 2547 (กรมบัญชีกลาง. 2552 : 1)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553 : 1) ได้จัดทำโปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์และฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้ากลุ่มงานบัญชีและการตรวจสอบของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดและท้องถิ่นอำเภอ ในปีงบประมาณ 2551 และได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี การบันทึกบัญชี และการจัดทำรายงานการเงินตามรูปแบบที่กำหนดด้วยระบบ e-LAAS หลังจากการเข้ารับการอบรม เจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้รับจากการอบรมเนื่องจากสาเหตุต่างๆ เช่น ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในด้านคอมพิวเตอร์ การใช้โปรแกรมเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความขัดข้อง และด้านตัวโปรแกรมที่มีความซับซ้อน ไม่สามารถบันทึกข้อมูลในโปรแกรมได้ตามที่กำหนดเพราะเจ้าหน้าที่มีงานประจำที่ต้องทำอยู่มากแล้ว ในการลงข้อมูลแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาในการโหลดข้อมูลลงในโปรแกรม การใช้โปรแกรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ควบคู่กับการทำงานบัญชีที่ทำด้วยมือและใช้ทะเบียนต่างๆ เป็นการทำงานที่ซับซ้อนเป็นการเพิ่มงานให้เจ้าหน้าที่ ส่วนในปี พ.ศ. 2552 พบว่ามีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากที่ยังไม่ได้เข้าใช้งานระบบซึ่งเป็นปัญหาที่เผชิญในขณะนั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กรมบัญชีกลางเชื่อมโยงข้อมูลระบบ e-LAAS เข้าสู่ระบบ GFMS โดยในปีงบประมาณ 2553 ได้มีการจัดทำโครงการนำร่องในจังหวัดที่มีความพร้อม 3 จังหวัด ได้แก่ สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา และระยอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลืออีกประมาณ 8,000 กว่าแห่ง จะทำการเชื่อมโยงข้อมูลครอบคลุมทั่วประเทศในปีงบประมาณ 2554 เพื่อให้สามารถแสดงผลการเบิกจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแสดงฐานะทางการเงินการคลังของประเทศในภาพรวม รวมทั้งรัฐบาลสามารถบริหารเงินคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2551 : 2)

ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้นในลักษณะของ Web Based Application ซึ่งผู้ใช้งานสามารถทำธุรกรรมผ่านระบบ Online จากหน่วยงานต้นสังกัดผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามสิทธิส่วนงานที่รับผิดชอบ ภายใต้ระบบความปลอดภัยสูงจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ส่วนกลาง) โดยกำหนดผังบัญชีพร้อมระบบการปฏิบัติงานด้านการคลัง ซึ่งประกอบด้วย 1) ระบบงบประมาณ 2) ระบบรายรับ 3) ระบบรายจ่าย 4) ระบบบัญชี 5) ระบบรายงานผู้บริหาร โดยมอบหมายให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (TU-RAC) เขียนโปรแกรมระบบงานดังกล่าวในวงเงิน 50,000,000 บาท (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2547 : 5) เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศใช้ระบบดังกล่าวแล้วจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้สะดวกขึ้น ลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ผู้บริหารสามารถเรียกดูข้อมูลได้ทุกช่วงเวลาที่ต้องการ มีความรวดเร็วเป็นปัจจุบัน ก่อให้เกิดการควบคุมภายในที่ดี อีกทั้งระบบดังกล่าว สามารถรองรับการปฏิบัติงานสำหรับทุกโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบระบบบัญชีให้กับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

อย่างไรก็ตามแม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการตามโครงการจัดทำบัญชีด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการบริหารงานการเงินการคลัง แต่ในระยะเริ่มแรกการใช้ระบบนี้ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่สามารถนำระบบนี้มาใช้ได้ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551 การเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานจากที่เคยปฏิบัติกันมา โดยเฉพาะเปลี่ยนจากการปฏิบัติงานระบบมือมาใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นเรื่องที่ยากมีปัญหามากมาย ซึ่งอุปสรรคที่สำคัญก็คือ การปฏิบัติงานขาดความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงานการประสานงานการให้ความร่วมมือกันภายในองค์กร รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้การสนับสนุนโครงการดังกล่าวด้วย จึงจะทำให้โครงการสามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ การใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) มีระบบย่อยแต่ละระบบที่มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน เป็นการวางระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ พร้อมทั้งมีระบบการควบคุมภายใน ในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลเสียได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และใช้เวลาในการจัดทำระเบียบ รวมทั้งรายงานต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระบบค่อนข้างมาก และผู้ใช้งานสามารถทำธุรกรรมทางการเงินบนระบบออนไลน์จากหน่วยงานต้นสังกัดผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (ลักขณา ปัสานนท์. 2551 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2555 : 96) เกี่ยวกับสภาพการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) จากการสำรวจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นส่งผลต่อผู้ปฏิบัติงานด้านบริหารการคลังด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งต้องเปลี่ยนแปลงวิธีบันทึกข้อมูลด้านการคลังจากระบบมือ (Manual) มาใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic) ทำให้มีปัญหาอุปสรรคอย่างมากขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งไม่สามารถปฏิบัติงานในระบบดังกล่าวได้

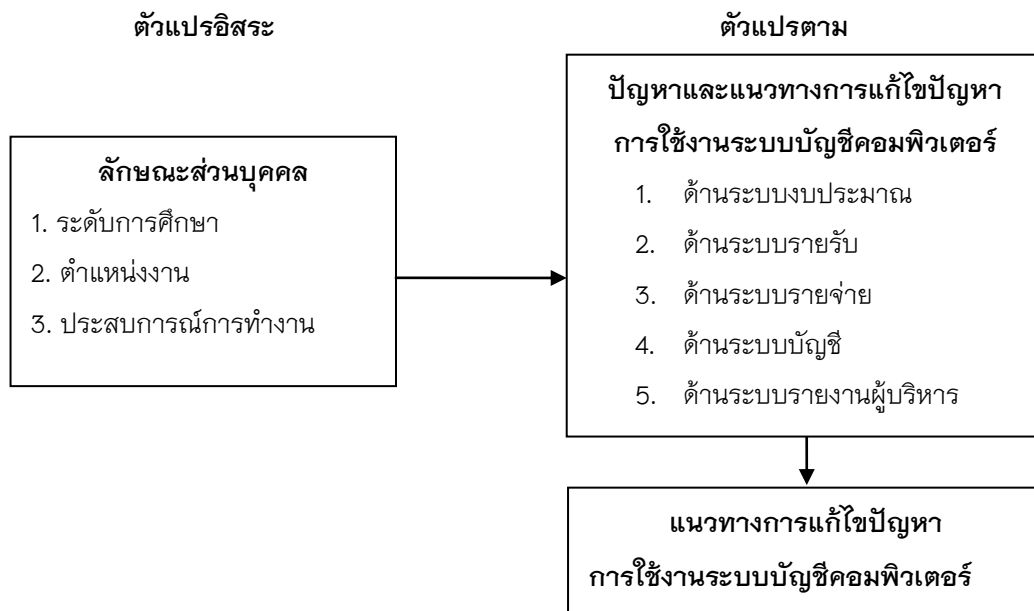
จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขการจัดทำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีกระบวนการบริหารจัดการด้านการคลังเป็นมาตรฐาน รวดเร็วเป็นปัจจุบัน ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และสามารถตรวจสอบได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตามลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS)
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) จำนวน 28 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2556, ออนไลน์) ซึ่งแต่ละแห่งจะมีผู้ใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) จำนวน 4 คน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) หัวหน้าส่วนการคลัง หรือ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 2) เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ 3) เจ้าหน้าที่พัสดุ และ 4) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน รวมประชากรทั้งสิ้น 112 คน

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กับผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) จำนวน 88 คน

2. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ปัญหาการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านระบบงบประมาณ ด้านระบบรายรับ ด้านระบบรายจ่าย ด้านระบบบัญชี และ ด้านระบบรายงานผู้บริหาร และตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 88 คน โดยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้ว จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยแนบซองจดหมายตอบกลับไปพร้อมกับแบบสอบถาม และทำการโทรศัพท์ติดตามทวงถามได้แบบสอบถามกลับมาจำนวน 88 คน (100%)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้แล้ว จึงทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามทั้งหมด นำมาทำการลงรหัส (Coding) เพื่อนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.2. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 คือข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 คือปัญหาการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

3.2.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

1) ใช้ t-test, F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของลักษณะประชากรศาสตร์ในด้านระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านระบบรายรับมีปัญหาเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ด้านระบบบัญชี ด้านระบบรายจ่าย ด้านระบบงบประมาณ และด้านระบบรายงานผู้บริหาร ตามลำดับ

ด้านระบบรายรับ การใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) พบว่าภาพรวมมีปัญหายในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีปัญหาในการบันทึกรายละเอียดผู้ชำระภาษี (กค.1) การบันทึกรายละเอียดลูกหนี้ (กค. 2) และรายงานรายชื่อผู้ค้างชำระภาษี การรับเงินและออกใบเสร็จภาษีประเภทต่างๆ การจัดทำรายงานประจำวัน รายงานใบเสร็จรับเงิน ใบนำส่ง ใบสำคัญสรุปใบนำส่ง รายงานสถานะการเงิน รายงานประจำเดือน และรายงานประจำไตรมาส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน แสงจิตต์พันธ์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี

โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ยังไม่สามารถบันทึกการรับเงินที่ไม่เป็นรายรับ เช่น การรับเงินคืนจากลูกหนี้ เงินขาดบัญชี การรับคืนเงินตามหมวดประเภทรายจ่ายในงบประมาณ การบันทึกการรับเงินจากส่วนกลาง การบันทึกรายละเอียดผู้ชำระภาษี (กค. 1) การบันทึกรายละเอียดลูกหนี้ (กค. 2) และรายงานรายชื่อผู้ค้างชำระภาษี การจัดทำรายงานประจำวัน รายงานใบเสร็จรับเงินใบสำคัญสรุปใบนำส่ง รายงานสถานะการเงิน รายงานประจำเดือนและรายงานประจำไตรมาสได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญญา จอมพุดรา (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการจัดทำโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง พบว่าปัญหาการจัดทำโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง ด้านระบบรายรับอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาขั้นตอนในการดำเนินการเพิ่มฐานผู้เสียภาษี การปรับปรุงข้อมูลผู้เสียภาษี การรับเงินและการออกใบเสร็จประเภทต่างๆ การจัดทำใบนำส่งและใบสำคัญสรุปใบนำส่ง การคิดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี 5% และส่วนลดในการจัดเก็บภาษี 6% และการรับเงินอุดหนุนระบุวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ม.ป.ป.) ที่กล่าวว่า ระบบรายรับเป็นระบบย่อยสำหรับการบริหารจัดการเรื่องรายรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับกระบวนการรับเงินภาษีจัดสรรและเงินอุดหนุนจากส่วนกลาง รวมทั้งกระบวนการจัดเก็บเงินรายได้ที่เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง สามารถเชื่อมโยงกับระบบแผนที่ภาษีในส่วนที่เป็นภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย รวมทั้งอากร และค่าธรรมเนียมอื่นๆ โดยเมื่อมีการรับเงินในระบบแล้ว ระบบจะลงบัญชีให้โดยอัตโนมัติ

ด้านระบบบัญชี การใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) พบว่าภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีปัญหาในการปรับปรุงบัญชีเมื่อทราบว่าการเกิดข้อผิดพลาด ซึ่งเกิดจากการบันทึกบัญชีผิดพลาด การปิดบัญชีประจำเดือน/ประจำปี การบันทึกรายงานงบการเงิน สถานการณ์การเงินประจำวัน การบันทึกฐานข้อมูล ทะเบียนทรัพย์สิน พันธบัตร/หุ้น เงินรับฝากอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน แสงจิตต์พันธ์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านระบบบัญชีมีปัญหาในระดับปานกลาง ซึ่งระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ยังไม่สามารถบันทึกบัญชีทุกสิ้นเดือนและสิ้นปีผ่านไปยังบัญชีแยกประเภทและปิดบัญชีสิ้นเดือน การปรับปรุงบัญชีที่เกิดข้อผิดพลาด การบันทึกหมายเหตุประกอบงบการเงิน งบทรัพย์สิน งบหนี้สิน รายงานเงินรับฝาก รายงานรายจ่ายค้างจ่าย รายงานเงินสะสม การตั้งแหล่งเงินค้างจ่าย รายงานงบการเงิน รายงานสถานะการเงินประจำวัน การตั้งยอดเงินชำระภาษีลูกหนี้ และบันทึกการจ่ายที่จ่ายจากเงินสะสมได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี สุวรรณพิบูลย์ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ ปัญหาการปรับปรุงบัญชีเมื่อทราบว่าการเกิดข้อผิดพลาด ปัญหาการปรับปรุงบัญชี ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ปัญหาการรายงานงบแสดงฐานะการเงินประจำวัน ปัญหาการบันทึกฐานข้อมูลทรัพย์สิน และสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ป.ป.ป.) ที่กล่าวว่า ระบบบัญชีเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อมูลบัญชีที่เกิดขึ้นภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย การปรับปรุงรายการบัญชีต่างๆ ซึ่งการปรับปรุงรายการบัญชีนี้จะทำเมื่อทราบว่าการเกิดข้อผิดพลาดในการลงบัญชี งานบัญชี ทั่วไป (สิ้นเดือน/ปี) เป็นงานบัญชีที่จะต้องทำการจัดทำทุกสิ้นเดือน คือ การผ่านรายการบัญชีไปยังบัญชีแยกประเภท และงานบัญชีที่จะต้องทำการจัดทำทุกสิ้นปี คือ การปิดบัญชี รายงานงบการเงิน เป็นการจัดทำรายงานต่างๆ ได้แก่ รายงานประจำวัน รายงานประจำเดือน รายงานประจำไตรมาส การบันทึกฐานข้อมูล เป็นการบันทึกข้อมูลทรัพย์สิน พันธบัตร หรือหุ้น ที่มีภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

ด้านระบบรายจ่าย การใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ด้านระบบรายจ่าย พบว่าภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีปัญหาในการจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง การจัดทำข้อตกลง การจัดทำสัญญา การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ การเรียกดูรายงานทางการเงินจากระบบรายจ่าย การจัดทำเช็ค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี สุวรรณพิบูลย์ (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่ ปัญหาการจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง ปัญหาการจัดทำข้อตกลง ปัญหาการจัดทำสัญญา ปัญหาการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญ์ชลาลัย สมูลดี (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานการบันทึกบัญชีและจัดทำรายงานการเงินด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ ด้านการจ่ายเงิน ตามข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่าผู้ปฏิบัติงานตามโครงการส่วนมากได้ดำเนินการการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน เช่น เงินรับฝาก เงินที่จ่ายจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ ทั้งแบบที่มีสัญญาและไม่มีสัญญา เงินที่จ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานตามโครงการมีการบันทึกข้อมูลเพียงบางส่วนเนื่องจากปัญหาการไม่เข้าใจระบบที่ปฏิบัติเพียงพอ และระบบเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งแบบฟอร์มในการปฏิบัติไม่ตรงกับระบบมือ ทำให้มีการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน และสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ม.ป.ป.) ที่กล่าวว่าระบบรายจ่ายเป็นระบบที่บริหารจัดการเรื่องการจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การจัดทำรายงานขอซื้อ/ขอจ้าง การทำสัญญา ฎีกา การเบิกจ่าย จนถึงการพิมพ์เช็ค ใบถอน ใบโอนเงินธนาคาร นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงในส่วนของการยืม/คืนเงินงบประมาณ การใช้จ่ายเงินสะสมการยืม/คืน เงินประกันสัญญา ประกันซอง ประกันผลงาน ประกันสัญญาเช่าและอื่นๆ

ด้านระบบงบประมาณ การใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ด้านระบบงบประมาณ พบว่าภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีปัญหาในการโอน/เปลี่ยนแปลงงบประมาณ การอนุมัติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี การประมาณการรายรับ-รายจ่าย รายงานประมาณการเฉพาะกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน แสงจิตต์พันธ์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทาง การพัฒนาการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาในการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และการบันทึกการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การบันทึกงบประมาณเฉพาะการ (โรงรับจำนำ ประปา บ้านเอื้ออาทร ขนส่ง) การรายงานประมาณการรายรับ-รายจ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญญา จอมพุทรา (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดทำโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาในรูปแบบการจัดทำงบประมาณ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณ การจัดทำรายการโอนงบประมาณรายจ่าย และขั้นตอนในการจัดทำงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญ์ชลาลัย สมูลดี (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานการบันทึกบัญชี และจัดทำรายงานการเงินด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่าปัญหาของการนำระบบบันทึกบัญชีและจัดทำรายงานการเงินด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ด้านระบบงบประมาณมีปัญหาด้านการบันทึกข้อมูลการโอนแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าชี้แจง เกิดจากระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไม่มีประสิทธิภาพ และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานตามโครงการไม่เข้าใจเพียงพอ และสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ม.ป.ป.) ที่กล่าวว่า ระบบงบประมาณเป็นระบบเริ่มต้นของระบบอื่นทั้งหมด เนื่องจากการเบิกจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีฐานงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นฐาน ซึ่งประกอบไปด้วย การบันทึกข้อมูลร่างเทศ

บัญชี/ข้อบัญญัติประมาณการรายรับ ข้อบัญญัติประมาณการรายจ่าย การโอนเปลี่ยนแปลงคำชี้แจง การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

ด้านระบบรายงานผู้บริหาร การใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ด้านระบบรายงานผู้บริหาร พบว่าภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาในการรายงานแสดงสถานะการเงินประจำวัน การรายงานประมาณการรายรับ-รายจ่าย การรายงานแสดงฐานะการเงิน การเรียกดูรายงานและเอกสารของระบบรายรับ และการเรียกดูรายงานและเอกสารของระบบรายจ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน แสงจิตต์พันธ์ (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาในการรายงานประมาณการรายรับ-รายจ่าย และประมาณการรายรับ-รายจ่ายเฉพาะการ รายงานสถานะการเงินประจำวัน รายงานรับจ่ายเงินสดงบทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญ์ชลาสัย สมูลดี (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานการบันทึกบัญชีและจัดทำรายงานการเงินด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปัญหาที่พบมากที่สุดจะเป็นปัญหาด้านการเรียกดูรายงานของระบบรายจ่าย เช่น การจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง การเรียกดูรายงานทางการเงิน เช่น งบประจำเดือน งบทดลอง งบแสดงฐานะการเงิน รายงานสถานะการเงินประจำวัน รายงานรับจ่ายเงินสด และสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ม.ป.ป.) ที่กล่าวว่า ระบบรายงานผู้บริหารเป็นระบบที่ทำการออกรายงานของทุกระบบ โดยที่ไม่ต้องผ่านการทำธุรกรรม หรือกระบวนการร่วมาก่อน เนื่องจากรายงาน เนื่องจากรายงานหรือเอกสารที่ออกจากระบบรายงานผู้บริหารจะเป็นการสรุปหลังจากการทำงานของทุกระบบ ไม่ว่าจะเป็นรายงานแสดงสถานะการเงินประจำวัน รายงานประมาณการรายรับ-รายจ่าย และรายงานงบการเงินต่างๆ

2. ผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีปัญหาในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ด้านระบบงบประมาณ ด้านระบบรายรับ ด้านระบบรายจ่าย ด้านระบบบัญชี และด้านระบบรายงานผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งงานแตกต่างกันมีปัญหาในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางแก้ไขปัญหาในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

3.1 ด้านระบบงบประมาณ เจ้าหน้าที่งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำแบบฟอร์มการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่ทำด้วยระบบมือให้มีแบบฟอร์มเหมือนกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ และจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) อย่างต่อเนื่อง และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานให้เพียงพอ รวมทั้งจัดหาระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ

3.2 ด้านระบบรายรับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานจริง ในด้านการกำหนดการออกใบเสร็จรับเงินในแต่ละช่วง และควรจัดทำรูปแบบใบเสร็จรับเงินให้เป็นไปตามแบบที่จัดทำด้วยระบบมือของแต่ละประเภท เพื่อความชัดเจนในทางปฏิบัติ ด้านเงินรับฝาก ควรมีรายการที่แยกกันให้ชัดเจน และดำเนินการตรวจสอบได้ เช่น การรับเงินรับฝากเงินมัดจำ ประกันสัญญา ให้สามารถเชื่อมต่อไปยังรายงานการบันทึกข้อมูลเงินรับฝากประเภทเงินมัดจำประกันสัญญาได้ ด้านใบนำส่ง ควรมีช่องการบันทึกข้อมูลทางการเงินให้สามารถบันทึกข้อมูลที่จะต้องบันทึกในบัญชีเงินฝากแต่ละประเภทได้ เนื่องจากบางวันมีการรับเงินเพื่อบันทึก ในบัญชีเงินฝาก

มากกว่า 1 บัญชี เช่น บัญชีรับเงินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บัญชีเงินโครงการเศรษฐกิจชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำโปรแกรมระบบแผนที่ภาษี เพื่อนำฐานผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ไปเชื่อมโยงกับระบบรายรับ เพื่อที่สามารถรับเงินและออกใบเสร็จได้อย่างถูกต้อง

3.3 ด้านระบบรายจ่าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดทำบันทึกในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ให้ตรงกับระบบมือ และการเบิกจ่ายเงินต่างๆ ให้เรียงตามรายงานการจัดทำเช็ค และยอดต้องตรงกับสมุดเงินสดจ่าย รวมถึงการบันทึกบัญชีให้ถูกต้องตามแผนงาน งาน หมวด ประเภท ยอดเงินต้องตรงกับฎีกาเบิกจ่ายเงิน ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานกับหน่วยงานที่มีการปฏิบัติงานเหมือนกันเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงานตนเอง และมีการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้โดยสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง

3.4 ด้านระบบบัญชี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำการบันทึกค่าตั้งต้นของระบบบัญชีให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน บันทึกการรายการค้างจ่ายต่างๆ ให้เรียบร้อย และถูกต้องก่อนเข้าสู่ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์รวมทั้งการปรับปรุงรายการบัญชีต่างๆ เพื่อให้ทราบข้อผิดพลาดในการลงบัญชี

3.5 ด้านระบบรายงานผู้บริหาร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรมีศูนย์กลางสำหรับแก้ปัญหากรณีที่เกิดระบบเกิดการขัดข้อง และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งเสนอให้รัฐบาลจัดหาระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์ที่ใช้ให้สามารถรองรับต่อระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรปรับปรุงระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) เข้าระบบงานอื่นที่เกี่ยวข้องกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น ระบบแผนที่ภาษี ระบบ E-plan และระบบ e-GP เป็นต้น และเพื่อลดปัญหาการทำงานที่ซ้ำซ้อน เนื่องจากปัจจุบันมีการปฏิบัติงานด้วยระบบมือและระบบคอมพิวเตอร์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

จากการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยขอเสนอแนะผลที่ได้จากการวิจัยดังนี้

1.1 ปัญหาการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านระบบรายรับมีปัญหาเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ด้านระบบบัญชี ด้านระบบรายจ่าย ด้านระบบงบประมาณ และด้านระบบรายงานผู้บริหาร ดังนั้นผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองควรให้ความสำคัญในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านระบบรายรับ เพื่อลดปัญหาในการปฏิบัติงานด้านระบบรายรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS มากยิ่งขึ้น ควรศึกษาคู่มือการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS และทำความเข้าใจในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS อย่างถ่องแท้ และในการบันทึกรายละเอียดผู้ชำระภาษี รายละเอียดลูกหนี้ รายงานรายชื่อผู้ค้างชำระภาษี การบันทึกฐานข้อมูลผู้เสียภาษีประเภทต่างๆ จะต้องจัดทำควบคู่กันกับระบบมือ เพื่อที่จะได้สอบถามความถูกต้องทั้งระบบบัญชีคอมพิวเตอร์และระบบมือ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำโปรแกรมระบบแผนที่ภาษี เพื่อนำฐานผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ไปเชื่อมโยงกับระบบรายรับ ในการรับเงินรายได้ประเภทต่างๆ ได้แก่รายได้ที่จัดเก็บเอง เงินภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย

ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต เป็นต้น รวมถึงการรับเงินที่รัฐจัดสรรให้ ได้แก่ ภาษีจัดสรร เงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอุดหนุนที่ระบุวัตถุประสงค์ การรับเงินที่ไม่เป็นรายรับ เช่น เงินค่าประกันสัญญา ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี 5% ส่วนลดในการจัดเก็บภาษี 6% เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน เพื่อที่สามารถรับเงินและออกใบเสร็จรับเงินได้อย่างถูกต้อง และเสนอให้ผู้บริหารจัดการระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ

ด้านระบบบัญชี เพื่อลดปัญหาในการปฏิบัติงานด้านระบบบัญชี เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS มากยิ่งขึ้น ควรมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ในด้านระบบบัญชีอย่างถ่องแท้ เพื่อลดปัญหาในการปฏิบัติงานเบื้องต้น และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควรศึกษาคู่มือการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS และติดตามการเปลี่ยนแปลงของระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS เป็นประจำ พยายามปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานด้วยระบบมือให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS เพื่อที่จะลดปัญหาการทำงานที่ซ้ำซ้อน ในการบันทึกบัญชีต้องมีความรอบคอบและระมัดระวัง ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกฐานข้อมูลทรัพย์สิน ตั้งแหล่งเงินค้างจ่าย ปรับปรุงบัญชี ปรับปรุงรายจ่ายที่จ่ายจากเงินสะสม ใบผ่านรายการรายรับ-รายจ่าย-ทั่วไป รายงานงบการเงินทุกสิ้นเดือนปี การปิดบัญชี และรายงานงบการเงิน เพื่อมิให้เกิดข้อผิดพลาดในการบันทึกบัญชี และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปฏิบัติงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS กับหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ที่ประสบความสำเร็จในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ด้านระบบรายจ่าย เพื่อลดปัญหาในการปฏิบัติงานด้านระบบรายจ่ายเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS มากยิ่งขึ้น ควรเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS อย่างถ่องแท้ และสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง ไม่ว่าจะเป็นการอนุมัติรายงานขอซื้อขอจ้าง การจัดทำสัญญา บันทึกตกลงการซื้อขาย การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ การบันทึกฐานข้อมูลพนักงาน ผู้รับบำเหน็จบำนาญ รายงานขอซื้อขอจ้าง การจัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงิน การจัดทำเช็ค การบันทึกบัญชี การปรับปรุงบัญชี และรายงานต่างๆ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องเข้าใจขั้นตอนการทำงานของระบบรายจ่ายทุกขั้นตอน เพื่อการปฏิบัติงานในด้านระบบรายจ่ายเกิดปัญหาน้อยที่สุด และจะต้องมีการประสานงานกันในแต่ละขั้นตอนที่มีความสัมพันธ์กัน

ด้านระบบงบประมาณ เพื่อลดปัญหาในการปฏิบัติงานด้านระบบงบประมาณ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS มากยิ่งขึ้น โดยการศึกษาคู่มือการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS เพราะระบบงบประมาณเป็นระบบเริ่มต้นของระบบอื่นทั้งหมด เนื่องจากการเบิกจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีฐานงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นฐาน ซึ่งประกอบไปด้วย การบันทึกข้อมูลร่างเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติประมาณการรายรับ ข้อบัญญัติประมาณการรายจ่าย การโอนเปลี่ยนแปลงคำชี้แจง การโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ต้องมีความแม่นยำในการบันทึกการรายการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งงบประมาณด้านรายรับจะต้องให้ถูกต้องตรงตามหมวดหมู่ของประเภทรายรับ และด้านรายจ่ายก็ต้องตรงตามแผนงาน งาน หมวด ประเภท ของแต่ละรายจ่ายที่จัดตั้งตามข้อบัญญัติ

ด้านระบบรายงานผู้บริหาร เพื่อลดปัญหาในการปฏิบัติงานด้านระบบรายงานผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS มากยิ่งขึ้น ควรมีการเชื่อมโยงระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น e-LAAS เข้าระบบงานอื่นที่เกี่ยวข้องกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ระบบแผนที่ภาษี ระบบ E-plan และระบบ e-GP เป็นต้น เนื่องจากปัจจุบันระบบดังกล่าวได้แยกออกจากกันอย่างชัดเจนทั้งที่งานก็เหมือนๆ กัน น่าจะสามารถนำมาเชื่อมโยงเป็นระบบเดียวกันได้ เพื่อลดปัญหาการทำงานที่ซ้ำซ้อน เพราะปัจจุบันต้องทำงานทั้งระบบมือและระบบคอมพิวเตอร์ จึงทำให้เจ้าหน้าที่มีการปฏิบัติที่เพิ่มขึ้น เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติงานทุกระบบให้เป็นปัจจุบันเพื่อมิให้เกิดปัญหาในการเรียกดูรายงานและเอกสารต่างๆ ของทุกระบบ เพราะระบบรายงานผู้บริหาร

เป็นระบบที่ทำการออกรายงานของทุกระบบ โดยที่ไม่ต้องผ่านการทำธุรกรรม หรือกระบวนการร่างมาก่อน เนื่องจากรายงานหรือเอกสารที่ออกจากระบบรายงานผู้บริหารจะเป็นการสรุปการทำงานของทุกระบบ

1.2 จากการวิจัยพบว่าผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีปัญหาในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ด้านระบบงบประมาณ ด้านระบบรายรับ ด้านระบบรายจ่าย ด้านระบบบัญชี และด้านระบบรายงานผู้บริหาร แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ควรมีการฝึกทักษะด้านการปฏิบัติงานด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ เช่น เข้ารับการอบรมในการโครงการฝึกอบรมระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งศึกษาคู่่มือการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ศึกษาดูงานกับหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเหมือนกัน และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และการมีประสบการณ์จริง และสามารถนำประสบการณ์ตรงไปปฏิบัติงานได้จริง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า มีปัญหาในการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ น้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า ดังนั้นผู้ใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ที่มีประสบการณ์การทำงานมาก ควรให้ความสำคัญกับระบบสารสนเทศทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้น เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการปฏิบัติงานในยุคปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ในด้านอื่นที่มีผลต่อการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) เช่น ด้านบุคลากร งบประมาณ ด้านเทคโนโลยีของระบบ เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ควรศึกษาประโยชน์ที่ได้รับจากการนำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) มาใช้เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาพัฒนาระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ควรศึกษาโดยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอื่นในการวิจัยไม่ใช่เฉพาะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือในประเทศไทย เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กรมบัญชีกลาง. ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2552.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. ระบบบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล ก่อนเข้าสู่การบันทึกบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์. กลุ่มพัฒนาระบบบัญชี สำนักงานบริหารการคลังท้องถิ่น.กระทรวงมหาดไทย, 2547.
- _____. โครงการพัฒนาและปรับปรุงระบบบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2550.
- _____. คู่มือการใช้งานโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2551.
- _____. คู่มือการใช้งานโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2553.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. คู่มือการใช้งานโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2555.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. คู่มือแนะนำการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เล่มที่ 1 ระบบงานงบประมาณ. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป.

_____. คู่มือแนะนำการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เล่มที่ 2 ระบบงานรายได้. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป.

_____. คู่มือแนะนำการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เล่มที่ 3 ระบบงานรายจ่าย. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป.

_____. คู่มือแนะนำการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เล่มที่ 4 ระบบงานบัญชี. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป.

_____. คู่มือแนะนำการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เล่มที่ 5 ระบบงานสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป.

_____. ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (ออนไลน์). จาก <http://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp>. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2556.

นันทวัน แสงจิตต์พันธุ์. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ e-LAAS ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2554.

ปริญญา จอมพุดธา. ปัญหาการจัดทำโครงการระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.

พิชญชลาลัย สมลดี. การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานการบันทึกบัญชีและจัดทำรายงานการเงินด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ร.ป.ม. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.

สุมาลี สุวรรณพิบูลย์. ปัญหาการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2552.

ลักขณา ปัสนานนท์. คู่มือการใช้งานระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ส่วนพัฒนาระบบบัญชีท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น, 2551.

อภิรักษ์ จันตะนี และคณะ. การวิจัยทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร, 2550.